UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato in primam Digesti Veteris Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Si seruitus vendicetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96393

Visual Library

extrema ſint habilia, vt eo tempore quo fingit, fieri poſſit.
3 Defunctorum actus non poſſunt eſſe in pendenti ſicut actus viuentium.
4 Viuentium in actibus determinata non trahuntur ad actus defunctorum.
5 Viuentium actus quomodo poſſunt eſſe in pendenti, ꝛ nu. 7. ꝛ ibi quid de actibus morientium.
6 Argumentum de contractibus ad vltimas voluntates valet, vbi eſt eadem ratio.

a RECEPTUM. *Si plures domini ſeparatim ſeruitutem conſtituunt, nouiſſima conſtitutione ſeruitus cõfirmatur, niſi mutatio cõtigerit in pſona cõſtituẽtis, vel acquirẽtis, vel alterius ex ſocijs. h. d. quã l. no. q2 eſt gl. l. per fundũ. § tit. j. Diuide in tres partes. Primo loquitur, qñ plures domini conceſſerunt ſeparatim ſeruitutẽ inter viuos. Scdo, qñ quidã inter viuos, quidã in vltima volũtate. Tertio, qñ omnes in vltima volũtate. Scda ibi, idẽq3. Tertia ibi, nam ſi omnes. Item prima ſubdiuiditur, q2 premittit vnu3 dictũ. Scdo circa illud mouet vnã dubitationẽ: qñ aliqd accidit pmo cõcedẽti. Tertio, qñ aliqd accidit ei, cui cõcedit. Quarto, qñ aliqd accidit cuidã ex ſocijs, q nõ ɔceſſerãt, nec ei erat ɔceſſu3. Quito cõcludit circa premiſſa Secũda ibi, ꝛ ideo. Tertia ibi, idẽ iuris. Quarta ibi, ergo. Quinta ibi, tantũ enim.
1 ¶ † Not. ex l. iſta, ꝙ prima cõceſſio
2 trahitur ad vltimã non vltima retro ad primã. ¶ † Scdo not. ꝙ quãdo factũ vno tẽpore fingitur factũ alio, requirũtur extrema habilia, vt eo tpe quo fingitur, poſſit fieri. Dixi in l. deniq3. ꝛ l. ſciẽdũ. § ex quib. cau. maio. ꝛ l. ſi is, qui pro emptore. de
3 vſucap. ¶ † Tertio no. ꝙ actus defunctorũ non poſſunt eſſe in
* pẽdenti, ſicut actus viuẽtium, * vt hic in fine. ¶ Not. ſi aliquid eſt receptũ, vel factũ in cõtractibus inter viuos, non ſequitur: ergo idẽ in vltimis voluntatibus. Sed melius elicitur ex iſto
4 tex. vt dicas † ea, que ſunt recepta, ꝛ determinata in actib⁹ viuentium, nõ trahãtur ad actus defunctorũ. Et hoc eſt qđ Iuriſcõſultus dicit hic in fi. ¶ Oppo. ad primum, ꝛ videtur ꝙ vltimi actus trahãtur retro ad primũ, vt l. vlti. C. ad Macedo. ꝛ l. ratum. j. de ſol. Sol. illud verũ in ratihabitione, que ad hoc tendit, vt negotiũ iure factũ faciat ſuũ. l. ſi pupilli. §. itẽ queritur. j. de neg. ge. ſed hic nõ eſt ratihabitio, ſed eſt vnus act⁹ per ſe: nec ad hoc tẽdunt ɔhentes, vt retro videat factus, ꝛ vide qđ dixi in l. per fundũ. de ſer. ruſt. pred. ¶ Venio ad ſcdm dictum, ꝛ opp. ſi primus ɔcedens eſt defunctus, ſupereſt heres eius: ſed heres, ꝛ defunctus videtur eadẽ perſona, vt in aut. de iureiu. a mori. pſti. §. j. ergo videtur ꝙ nil noui cõtigerit in perſona primi cõcedentis, cũ ſit eadẽ perſona. Sol. ꝙ heres ſit eadẽ perſona cũ defuncto eſt ex fictione, ſed qđ heres videatur hodie cõcedere, eſſet ſimiliter ex fictione, vt qđ fit vno tpe, trahatur ad aliud: ſed due. ſ. fictiones non debent cõcurrere circa idẽ. l. j. de dot. promiſ. C. ꝛ no. in l. cum poſt. §. gener. de iure do. ergo, ꝛc. ¶ Tertio opp. ad ver. ergo, vbi nulla mutatio cõtingit in pſona cõcedẽtis, vel eius cui cõceditur, ſed in perſona ſociorũ, ergo videtur, ꝙ ex vltima cõceſſione actus cõfirmetur, cu3 nulla mutatio interuenerit, vt in princi. l. Sol. iſta fictio habet duo extrema. Primũ eſt, a quo: ſcdm eſt, ad qđ, ꝛ op3 qđ vtraq3 ſint habilia, vt dixi in l. ſciẽdũ. § ex qui. cau. maio. ꝛ plenius in l. ſi is qui pro emptore. de vſucap. ſed qñ cõtingit mutatio in perſona cõcedentis, vel eius cui cõceditur, eſt defectus extremi ad qđ, q2 primo tẽpore, quo incipit, omnes erãt habiles ad trãſferendum dominium. Sed qñ deficit in perſona vnius ex ſocijs, ꝛ eſt reuocatus alius ſocius, ſimiliter reperitur idẽ defectus in extremo a quo: q2 iſte vnus ſocius in prin. nõ erat habilis ad cõ-
5 cedendam ſeruitutẽ, q2 non erat dñs. ¶ † Item opp. ꝛ videtur
b ꝙ actus viuentiũ nõ poſſunt eſſe in pẽdenti. b l. vſuſfructus. j. de ſtip. ſer. Solu. poſſumus dicere qđ actus viuentiũ non poſſunt eſſe in pendenti, de iure cõmuni, ſed in iſtis ſeruitutib⁹ eſt hoc receptum de iure ſingulari, ꝛ ideo q2 hoc ſpecialiter receptum eſt, non trahitur ad vltimas voluntates. Hoc voluit hic dicere Iuriſcõſultus in fine. Vel aliter dicendum eſt ꝙ actus viuentium non poſſunt eſſe in pẽdenti quo ad valorem obligationis perſonalis: ſtati3 enim quis eſt ſpecialiter obligatus. d. l. per fundũ. § tit. j. ꝛ ita loquitur d. l. vſuſfructus. ꝛ iſta ſtatim obligatio perſonalis eſt cõtracta, que tranſit ad herede3, ꝛ ita ſentit hic gl. ij. ꝛ bene, ſed quo ad acquiſitionẽ iuris realis poſſunt eſſe in pẽdenti, vt hic, ꝛ d. l. per fundum. ꝛ ita ſentit hic gl. in ſolutione cõtrarij, de leg. ij. in fi. infra, de dona cau. mor. ꝛ eſt gl. ſuper ver. defunctorũ. in fine. Qualiter autẽ cõtractus inter viuos poſſunt eſſe in pẽdenti, eſt ſubtilis materia. Dixi in d. l. vſuſfructus. ꝛ l. ſi ſeruus cõis Meuij §. fi. de ſtip. ſer. ¶ Oppo. ꝛ videtur, quod vltime voluntates poſſunt eſſe in pendenti pluſquã cõtractus inter viuos, nã ante aditã hereditatem non valerent. l. iij. j. de ſer. leg. Sol. dicit gl. antequã dies legati cedat, poſſunt vltime voluntates eſſe in pendenti, pluſquã actus viuentiũ: ſed poſtquã dies legati ceſſit, nõ poſſunt eſſe in [...]ti. Ita loquitur hic, ꝛ eſt ſatis bona ſolu. Tamẽ in veritate Iuriſcõſultus noluit hoc dicere hic, ꝙ actus viuentiũ poſſunt plus in pẽdenti, quã vltime volũtates: ſed voluit dicere, [...]cet de iure ſingulari hoc ſit receptũ hic in cõtractibus, [...] reperitur in vltimis volũtatibus, ergo ad eas non eſt [...]dum, vt l. ius ſingulare. ꝛ l. qđ vero ɔ rationem. § de legib.
6 arguis, ſi itũ † eſt arguere de cõtractibus ad vltimas voluntates: eſt verũ, vbi eſt eadẽ ratio: ſed hic nõ eſt eadẽ ratio. [...] videtis in cõceſſione inter viuos ad hoc ꝙ vltima cõceſſio valeat, requiritur ꝙ primus cõcedens ſit in eodẽ ſtatu, [...] valet. Sed in vltimis voluntatibus ſi hereditas aditur [...]ſis tẽporibus, non reperitur primus cõcedens in [...]
c ergo, ꝛc. Nam ille, qui cõceſſit, fuit teſtator, c cuius [...] preſentat hereditas, donec iacet: ſed ea adita, [...]tat amplius perſonam defuncti, ſed heredis. l. [...] de fideiuſ. ꝛ l. nouatio. j. de noua. ꝛ l. heres quoq3. j. de [...]re. ꝛ l. ſi ex re. j. de ſtipu. ſer. ꝛ ideo ſi aditio fit eodẽ [...] reperitur aliqua mutatio: ſed ſi poſtea adeatur hereditas [...]rius ſocij, non reperitur pſona primi in eodẽ ſtatu, ergo cõceſſio nõ poteſt trahi ad vltimã. Et pro ſummãda [...] declarãda habes ſummare breuiter. Aut omnes cõcedunt inter viuos, aut omnes cõcedunt in vltima volũtate, aut [...] inter viuos, quidã in vltima volũtate. ¶ Primo caſu, [...]la cõtingit mutatio in perſona cõcedentis, vel eorũ quibus [...]ceditur, aut cõtingit, vt in prin. l. ¶ Scdo caſu, aut ſimul aditur hereditas, aut non, in fi. legis. ¶ Tertio caſu, [...] cõceditur inter viuos, poſtea in vltima volũtate, ꝛ valet, in ver. idẽq3 dicendũ. Aut primo cõceditur in vltima voluntate, poſtea inter viuos. ꝛ iſte caſus in tex. non tãgitur, ſed [...] per ver. idemq3 dicẽdum. tũc aut poſtea cõceditur inter viuos, priuſquã adeatur hereditas legãtis, ꝛ valet cõceſſio: q2 [...] in pẽdenti eſſe poterat vſq3 ad aditionẽ hereditatis. Aut cõceditur inter viuos poſt aditio. here. ꝛ non valet, q2 iam cõceſſio erat nulla, cum poſt aditam hereditatẽ in pẽdenti eſſe non poterat. Et qđ dixi, conceſſionem eſſe nullã, ſemper intelligo quo ad ius reale, perſonalis autẽ obligatio durat, ita ꝙ nec concedens, vel eius heres, poteſt impedire. l. per fundũ. § tit. j. ꝛ ita
7 ſentit hic glo. iij. ¶ * Vltimo ſi vis ſcire qualiter actus noſtri poſſunt eſſe in pẽdenti, aut queris de cõtractibus dic vt dixi l. vſuſfructus. de ſtipu. ſer. ꝛ § tetigi. Aut queris in vltima volũtate, ꝛ tunc ante aditionẽ hereditatis dic plene in l. [...] Cato. Poſt aditã hereditatem non poſſunt eſſe in pẽdenti, vt hic. Quod intellige de legatis puris, Si vero queris de [...]cijs, dic vt in l. non queadmodum. § de iudi. Si vero queris [...] ſtatu noſtro, dic vt Inſti. qui. mod. ius pat. pot. ſol. §. [...] ſtibus. ꝛ per doc. in l. vltima. C. de ſen. paſ.

ADDITIONES.

a P. PAV. P. ¶ Receptũ. Circa iſtam materiã, an in actibus [...] viuos, in quib⁹ requiritur cõſenſus duorũ, ſi interueniat cõſenſus vnius, ꝛ alter non cõſentiat: quia forte erret, [...]ciat poſtea cõſentire illũ qui nõ cõſenſerat abſq3 alio [...] nouo eius, q ſemel cõſenſit, vide Ant. de But. lateq nõ [...]quiritur nouus cõſenſus, cõſil. lxiiij. per totũ. vbi in [...]trimonio vno errãte in perſona eius, quã accipiebat [...]num erraret in perſona viri, incip. A. duas filias habuit.
* CLAV. ¶ Viuentium. Limita vt per Pau. de Caſt. cõſil. [...]
b ALEX. ¶ In pẽdenti. Actus viuentiũ, non morientium [...] eſſe in ſuſpẽſo regulariter, vt hic in tex. de quo plene [...] l. fi. C. de ſen. paſ. vide etiam Bal. in l. j. in ij. op. C. ſi ſer. [...]
c ALEX. ¶ Fuit teſtator. Et ad hanc rationẽ, vide Bar. [...]ne. §. ſi coniunctim. de leg. j.

Si ſeruitus vendicetur, vel ad alium pertinere negetur. Rubrica v.

LEX SECVNDA.

1 Confeſſoria, ꝛ negatoria competunt pro iuribus incorporalibus, ꝛ domino tantum.
2 Libellus, in quo dico ſeruitutem deberi mihi, procedit, [...] intelligitur mediante fundo.
3 Curator ſi datur filiofamilias ad adeundam, ꝛ adminiſtrandam talem hereditatem, tenet datio, quia intelligitur, id eſt, [...]litatem filij.
4 Confeſſoria, ꝛ negatoria, quare ſic dicantur.

D E ſeruitutibus. Confeſſoria, ⁊ negatoria com
petit domino, ⁊ non alijs h.d. ¶ Not. ꝙ iſte actio
nes ſunt in rem. ¶ † Not. ꝙ iſte actiones, que cõ
1 petunt pro iſtis iuribus incorporalibus vocan
tur cõfeſſoria, ⁊ negatoria. ¶ Tertio not. ꝙ iſte
2 actiones competunt domino tantum. ¶ † No. ex iſto tex. formã
libelli, ꝙ in confeſſoria dicit quis ſeruitutem deberi ſibi. ¶ Cõ
tra hoc opponit de l. qui in aliena. in fine. ff. de neg. geſt. vbi ſer
a uitus debetur fundo, Reſpõdeo, ⁊ dico, ꝙ debetur fundo[a] prin
cipaliter, ⁊ mediãte fundo debetur domino. Et ideo iſte libel
b lus,[b] in quo dico ſeruitutem deberi mihi, debet intelligi mediã
te fundo cuius ſum dominus, ⁊ ita probatur ff. ti. ij. l. ſi vnus ex
3 ſocijs. §. quamuis. Et hoc dicebã iam in queſtione de facto, † fi
lio fa. nõ datur tutor, neq; curator perſone, ſ; hereditati, cũ ſit
in patria poteſtate, vt l. cum non ſolum. §. neceſſitatem. ⁊ §. ſeq.
c C. de bo. que liber. Sed pone[c] quod iudex dixit, Tali filiofa. do
curatorem ad adeundam, ⁊ adminiſtrãdam talem hereditatē.
Opponebatur quod nõ valabat, quia nõ d; dari filiofami. Re
ſpõdebam, quod illa verba ſic intelliguntur, do curatorem filio,
id eſt ad filij vtilitatem, ſicut hic ſeruitus competit predio ad
4 dñi vtilitatem, ⁊ ideo domino dicitur cõpetere. ¶ † Que it
gl. duo. primo quod ſit officiũ iudicis in confeſſoria, ⁊ negato
ria? Dic vt in gl. ⁊ videbitis ſtatim in l. harum. ff. eo. ¶ Scdo
quero, quare dicitur cõfeſſoria[d] ⁊ negatoria? Dicebat Pla. ꝙ
confeſſoria proponitur verbis affirmatiuis, negatoria ſemper
verbis negatiuis Quod gl. reprehendit, vt in ſeruitute altiꝰ
non tollendi, vbi proponitur cõfeſſoria verbis negatiuis, ⁊ ne
gatoria verbis affirmatiuis. Breuiter Placen habuit bonum
⁊ rectum intellectum. Pro cuius declaratione debetis ſcire, ꝙ
oratio dicitur affirmatiua, vel negatiua reſpectu ſuppoſiti, nõ
appoſiti. Modo ad propoſitum ſemper cõfeſſoria proponitur ver
bis affirmatiuis, reſpectu ſuppoſiti, vt dico quod mihi ius eſt,
ꝙ altius non tollas: ſicuti, cũ dico mihi ius eſt eundi, agẽdi, ⁊
ſimilia. negatoria ſemper verbis negatiuis: vt dico, ꝙ tibi ius
non eſt eundi, agẽdi, ⁊ ſimilia, ⁊ hoc verũ effectualiter loquẽdo.
¶ Quãdoq; tñ ꝓponitur vna verbis affirmatiuis, alia verbis ne
gatiuis. Exemplum, ſi ago contra te negatoria, dico ſic ꝙ mihi
ius eſt altius tollendi, vt ff. eo. l. loci corpus. §. cõpetit. ⁊ tñ hoc
eſt dicere, tibi ius non eſt, vt altius non tollam, ⁊ eodem modo
ſi agerem confeſſoria, ⁊ dicerem tibi ius non eſt altius tollẽdi,
hoc eſt, mihi ius eſt ꝙ altius non tollas.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Debetur fundo. No. ꝙ ſeruitus debetur predio, ⁊ an
prediũ dicatur illã poſſidere, vide Bald. in l. ij. C. de ſerui.
b ALEX. ¶ Iſte libellus. adde Bar. in l. ſi priꝰ. in vj. opp. ij. par.
de ope. noui nũtiati.
c ALEX. ¶ Sed pone. Adde in ſimili Bar. in l. j. C. de neg. geſt.
d ALEX. ¶ Quare dicitur confeſſoria. Per Bald. late in l. ſi
prius v. opp. ij. par. principal. de no. ope. nun.

§. Recte Nerarius. Fructuarius habet facultatem eundi per fun
dum domini, per quem ibat dominus iure ſeruitutis.

§. Pomponius. Fructuario cõpetit iudicium poſſeſſorium pro ſeruitute, ſi
cut domino. h.d.

LEX IIII.

Loci corpus. §. In confeſ-
a ſoriam. In cõfeſſoria, ⁊ negatoria habetur ratio intereſſe[a] agentis. h.d.

ADDITIO.

a POMA. ¶ Intereſſe. Not. qd intereſſe pro fructu cõputat. Et
intellige qd hoc intereſſe venit officio iudicis mercenario ſe
cũdũ Bal. in l. ſi quid. C. de ſer. ⁊ qd dicat intereſſe, vide Bal.
in l. j. circa prin. C. de ſen. que pro eo quod intereſt. Et ad id, qd
ff. no. ponderat Bal. hic iſtũ tex. in d. l. ſi quid. no. Lu. in l. ſi priꝰ,
de ope. no. nunt. in addi. not.

§. Si fundus. Hę actiones competũt cuilibet, ⁊ contra quemlibet ex dominis inſo
lidum. S; ſi deuenitur ad intereſſe, habetur reſpectus ad in
tereſſe agentis. h.d. ¶ No. ꝙ in indiuiduis quilibet ex domi
nis põt agere, ⁊ conuenire inſolidũ. ¶ Not. ꝙ ſententia lata ꝓ
vno vel contra vnum, alteri prodeſt, ⁊ nocet. ¶ Opp. ſeruitus
per vnum cõſtitui non poteſt, vt ff. tit. j. l. ſi. ⁊ de ſerui. l. pro par
te. Sol. hic non agitur de ſeruitute conſtituenda, ſed agitur vt
declaretur ſeruitutem competere, vel non competere.

§. Si quis mihi. Confeſſoria cõpetit cõtra eum, qui refectionem impedit, ſicu
ti contra eum, qui ſeruitutem denegat. h.d.

a §. Competit. [a]Non poteſt quis excipere de iure tertij, qd non eſt excluſiuũ iuris agẽ
tis. h.d. ¶ Opp. C. de rei ven. l. ſi. Sol ibi ius tertij erat exclu
ſiuum iuris agẽtis, hic non: quod no. gl. ⁊ doc. in l. cum ſeruum
* quiſpiam. C. de ſer. fug. * tetigi in l. indebiti. §. ſed ⁊ ſi nũmi. de
cõdi. inde. plenius in l. ij. de excep. rei iud. ¶ Ultimo no. ꝙ hic
negatoria proponitur verbis affirmatiuis, licet reſoluatur in
negatiuis, vt dixi in l. ij. in prin. ff. eo.

ADDITIONES.

a ¶ Cõpetit. Uide Iaſ. poſt alios in l. indebiti. §. ſed ſi numera
tionem. de condi. inde. in glo. in ver. quies.
* CLAUD. ¶ Fugit. Uide aliquid per Bal. in aut. qui rem. C. de
ſacroſan. eccl. ⁊ de iſta exceptione, tua non intereſt, vide Alex.
in l. ille a quo. ff. ad Senatuſc. Treb. Et vnũ nota, ꝙ vbi iudex
poſſet ꝓcedere ex officio, ſi pars illud deducit, non poteſt iſta
exceptio opponi, vt vult ſingulariter, Inno. in c. cũ parati. per
illum tex. de quo etiam ibi per Prepoſitum.

§. Si cui. Media domus depreſſa non impedit ſeruitutem deberi a domino vlteriori: ſed media
eleuata ſeruitus interpellatur, quoad eleuata ſteterit, hoc di
cit. cum l. ſequen.

LEX VI.

Etſi forte, qui medius.

a §. Sciendum. [a]Iſte actiones cõpetunt etiam quaſi poſſidẽti ſer
uitutẽ, ⁊ quaſi poſſeſſio dicitur, ſi domus detinetur depreſſa, ſe
b cus ſi fuerit eleuata. h.d. ¶ Not. qd dixi in ſommario, facit ff. ſi
vſuſfr. pet. l. vti frui. in ſi. ¶ Scdo no. ꝙ ſi Meuius h; domum
depreſſam, ego altam, dicor in poſſeſſione ſeruitutis. cõtra ff. de
ſerui. vrb. pred. l. qui luminibꝰ. ⁊ qd ibi no. ⁊ l. j. C. de ſerui. Sol.
intellige iſtã gl. ſcdm illas gl. ſc; qd quis habeat domũ depreſ
b ſam, ⁊ fuit ꝓhibitus[b] altius tollere. Scdo opp. dz hic, ſi aliqs
edificat, efficitur quaſi poſſeſſor. Cõtra non efficitur edificans
poſſeſſor, niſi qñ nũtiatur nouum opus ſolo verbo. l. de pupil
lo. §. meminiſſe. de ope. noui nun. Sol. ſi queris de qua poſſeſſio
ne iuris loquitur iſte §. q2 ſtatim edificãdo quis dicitur quaſi
poſſeſſor iuris. Sed ſi queris de poſſeſſore ſoli, vbi ſit edificiũ,
tunc loquitur l. contraria. vt diſtinguamus, aut ſit renuntiatio
ſolo verbo, aut iactu lapilli, vel ſimili.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ §. Sciendũ. Et ad intellectũ huius §. vide Inſti. de
ac. §. eque. in prin. in verſ. extra gl. quero. ⁊ limita iſtũ tex. in d.
l. vti frui. hic alle. elegãter, ⁊ ſing. vt no. Bar. in l. ſi. ff. de alie. iu.
mut. per illum tex. ſing. ibi.
b ALEX. ¶ Et fuit ꝓhibitus. Adde Bar. in d. l. ſi prius. de ope.
no. nun. in vij. opp. j. par. ⁊ Spe. de cau. poſ. §. in cõfeſſoria. alias,
nunc dicendum verſi. ſed pone.

h ☞ Seruitutem debens, quando teneatur reficere.

§. Etiam de ſeruitute Hic Iuriſconſultus vſq; ad l. ſicu
ti. §. Ariſto. loquitur de ſeruitute oneris ferẽdi, ⁊ tigni immit
tẽdi, ⁊ breuiter hoc intẽdit. Pro ſeruitute oneris ferẽdi cõpe
tit hec actio, etiã vt reficiatur paries, qui d; ſuſtinere onus, q̃
actio eſt in rem, ⁊ cõpetit cuilibet ex dominis inſolidũ, ſicut in
1 alijs ſeruitutibꝰ. h.d. ¶ † No. ꝙ ſpeciale[a] eſt in ſeruitute one
a ris ferẽdi, ꝙ ille, qui d; ſeruitutẽ, teneatur reficere. ¶ Contra
hoc opp. de aqua plu. arc. l. ij. §. apud Alphenũ. Sol. aut hoc
eſt actũ in ſeruitute, ꝙ ille, qui d; ſeruitutẽ, reficiat, ⁊ tũc tene
tur reficere. d. §. apud Alphenum. ſm vnã lec. Scdm hoc nullo
modo eſt vera ſnia Galli hic, q dicebat hoc nõ poſſe fieri. Qñq;
non eſt actum, tunc aut ille, qui debet ſeruitutẽ, cõſueuit refice
re a tẽpore, cuius non extat memoria, ⁊ idem, q2 cogetur, vt no.
in d. §. apud Alphenum. Aut talis conſuetudo non apparet, ⁊
tunc aut loquimur in ſeruitute oneris ferendi, ⁊ tunc d; refice
re ille, qui eam debet. Tex. eſt hic. l. eum debere. ff. de ſerui. vrb.
pred. Aut loquimur in alijs ſeruitutibus, ⁊ tũc aut ex refectio
ne poteſt conſequi aliquam vtilitatem dñs predij ſeruiẽtis, vt
puta ex purgatione riui poteſt ſequi vtilitas, q2 inde trahitur
pinguedo terre ibi collecta, ⁊ tũc eſt in poteſtate domini pre
dij ſeruientis purgare, vel pati ꝙ alius purget. l. ij. §. j. de aqua
plu. arcen. ⁊ ſic alternatiue agi d; cõtra eum, vt ibi. Si vero nul
la vtilitas ſequitur, ſed ſolum expenſa, tunc indiſtincte d; pati,
vt hic, ⁊ l. quoties. §. ſeruitutem. ff. de ſerui.

ADDITIO.

a POMA. ¶ Qd ſpeciale. Uide Ro. conſi. cviij. in ij. dub.

§. Veniunt. In hac actione veniunt fructus. Item paries põt effici melior, non deterior.
hoc dicit.

LEX VII.

1 ☞ Libellus in confeſſoria quomodo formetur.
2 Confeſſoria, ⁊ negatoria in actione iuratur in litem.
3 Sententia lata ab obſeruatione iudicij eſt interlocutoria.
4 Iuratur in litem etiam quãdo agitur officio iudicis.

Harum. In hac acctione per officium iudicis fit reſtitutio rei, ⁊ preſtatur cau-
1 tio, ⁊ cõtra nõ reſtituentẽ iurat in litem. h. d. ¶ † Ex
a hac l. no. formã libelli in confeſſoria. Debeo em̃ primo narrare me dominũ eſſe, vt ſ. eo. l. ij. in ij. reſpõ. ⁊ petere declarari mihi ſeruitutẽ competere. l. proxi. §. ſ3 ſi queratur. ⁊ in hac ſeruitute oneris ferẽdi debeo petere aduerſariu3 cogi, vt parietem idoneũ reſtituat, vel vitiũ parietis emẽdet. In alijs vero ſeruitutibus non agit, vt aduerſarius faciat, vt dixi ſ. pro-
b xi. Item debeo petere, vt caueat in futurum, [b] ſe hr̃ deſq3 ſuos non impedire, quominus ſeruitute vtar, vt hic. Et iſtud eſt cõmune in omnibus ſeruitutibus. In ſeruitute vero oneris fe-
2 rẽdi, hoc plus addit, q̃ d3 cauere de pariete reficiẽdo. ¶ † No. ẽt ex hac l. q̃ in iſtis actionib⁹ iurat in litẽ, ex quo habes modũ exequendi, vt dixi in l. ſi cum exceptione. §. hec autẽ actio. ſ. qđ
3 met. cau. Ultimo tu habes hic duas gl. Una dicit, † q̃ ille, qui cauit, abſoluetur ab obſeruatione iudicij ſententia inter locutoria. Ex qua no. quod ſententia abſolutoria ab obſeruatione iudicij. eſt interlocutoria. qđ plene examinaui j. de accuſ. l. tertia. Aliam gl. habes hic, que dicit q̃ propter cautionẽ non pre-
4 ſtitã non iuratur in litem, q2 preſtatur officio iudi. ¶ † Not. q̃
c qñ agitur [c] officio iudicis, nõ d3 iurari [d] in litẽ, ſecundum iſtam
d gl. ſed hoc videtur mihi contra tex. qui vult, q̃ ſiue res non preſtetur, ſiue cautio, in litem iuretur. Preterea videtur contra generalitatẽ l. qui reſtituere. in fi. ſ. de rei vẽ. Preterea, in rei
e vendicatione reſtitutio rei fit per iudicis officium, [e] eodẽ modo in petitione hereditatis. l. licet. de peti. here. tamẽ contra nõ reſtituentẽ iurat in litẽ, eodem modo cõtra nõ cauentẽ, vt hic.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ No. formã libelli. Uide Bar. plene de hoc in l. ſi pri⁹ in v. opp. ij. par. de ope. no. nun. ⁊ vide in d. §. eque. Inſt. de act.
b ALEX. ¶ Caueat in futurũ. Adde etiã Bar. in l. ſi prius. in iij. opp. ij. par. ⁊ etiam in iiij opp. de oper. no. nun. ⁊ in l. ſtipulationes non diuiduntur. in ij. q. in fin. vbi dicit, q̃ etiam habet locu3 hec cautio in vſufruc.
c P. PAV. P. ¶ No. quod quando agitur. Uide Alex. in l. ſi pri⁹. j. de oper. no. nun.
d ALEX. ¶ Nõ debet iurari. Quando quid expeditur offi. iudi. nõ iuratur in lite3. Et hoc tenet Bar. in l. ſi prius. ver. ſecũdo quero. pone q̃ reus. de ope. no. nun. licet hic teneat cõtrariũ, ⁊ forte melius, vide Inſti. de act. §. preterea. Bal. videtur hanc gl. ſequi in l. argentarius. §. cum autem. ſ. de edend.
e ALEX. ¶ Iudicis offĩm. Uide Im. in l. ſi p̃us. de ope. no. nun.

LEX VIII.

Sicuti. Quando paries ſeruiens reficit, fultura, ne domus dominans corruat, ad dominum eius pertinet. h. d. ⁊ eſt no. caſus.

§. Competit. Iuriſcõſultus hic aliqualiter mutat materiam, ⁊ breuiter hoc intendit, Actio cõfeſſoria cõpetit pro ſeruitute tigni immittendi, in qua dominus non cogitur reficere parietẽ, ⁊ in hoc differt a ſeruitute oneris ferendi. h. d. ¶ Quero differentiam inter iſtam ſeruitutem tigni immittẽdi, ⁊ oneris ferendi. Reſpon. ſignificatio vocabulorũ oſtẽdit, vt probatur in l. cum debere. ſ. de ſer. vrba. predio. Quod declaro, hec verba, p̃mitto ferre, vel ſuſtinere onera domus tue, hoc importãt vt dominus edium ſeruientium, ſeu ipſe edes aliquid facient, habet enim ſe in iſta oratiõe domus ſeruiens p̃ modum agentis: q2 ipſa agit hunc actũ ſuſtinendi onera. Sed in his verbis, q̃ liceat tibi immittere tigna, nil importatur, quod debeat facere domus ſeruiens, ſ3 cõceditur facultas faciendi domino edium dominãtium.

1 ☞ Sentẽtia in hac actione formatur ſicut in ceteris realibus.
2 Reale ius ſi iudicio pendente perditur, iudex dat ſentẽtiam vt illud ius de nouo cõſtituatur, ſicut ſi perſonali ageretur.
3 Seruitutis in quaſi poſſeſſione quando quis dicatur eſſe.
4 Dominium quando incidenter venit in iudicium, ſufficit p̃bare quem eſſe poſſeſſorem.
5 Seruitute in reali ãn ex ſententia trãſferatur ius in eum, qui obtinuit, ⁊ ius nõ habebat.
6 Preſcriptio cõtra ſeruitutes poſt litem conteſtatã non currit.

§. Sed ſi queratur. Si tigna ſunt ĩmiſſa, dicit q̃ eſſe in quaſi poſſeſſione ſeruitutis, ſin autẽ dicit eſſe aduerſari⁹ in quaſi poſſeſ. libertatis. h. d. Sicut tres p̃tes h3 ita notabilia tria. ¶ Primo quis dicatur petitor, ⁊ quis poſſeſſor vt dixi in ſummario ⁊ illud qđ hic dt, ſi tigna ſunt ĩmiſſa idẽ intelligas ſi foramina
1 ſunt aperta. l. hec aũt iura. ſ. de ſer. vrb. p̃d. ¶ † Ex ſcđo dicto no. ex hac actiõe. ſicuti in ceteris realibus forma ſnie eſt, q̃ declaret rẽ ad emptorẽ pertinere. l. licet. ſ. de peti. hered. ⁊ l. Pomponius. §. ſed ⁊ is. ſ. de p̃curato. ⁊ l. ex diuerſo. §. j. ſ. de rei v. [...]
2 dixi ſ. l. proxi. Tertio ſingul. no. ex verſ. plane. † q̃ quãdo ius reale perditur lite pendente, tunc in reali iudex dabit ſententiã, vt illud ius de nouo conſtituatur, ſicut ſi perſonali ageretur qđ eſt ſingulare hic, ⁊ l. vti frui. §. pen. ſ. ſi vſuſfru. pe. Sic oportet in-
3 telligi. l. ſi poſt acceptum. de rei vẽdic. † Ad primã partẽ opp. ⁊ videtur q̃ eo ipſo q̃ quis habet tigna immiſſa, nõ ſit in quaſi poſ. ſeruitutis, niſi ſit vſus xxx. dieb⁹, vt j. de itine. actuq3 p. l. [...] Sol. dic breuiter, quedam ſunt ſeruitutes, per quas in alieno nihil fit, ⁊ nihil immittit, vt in ſeruitute altius non tollendi [...] in iſta non dicitur quis eſſe in quaſi poſ. niſi aduerſariũ [...] tem edificare p̃hibeat, no. l. qui luminibus. ſ. de ſerui. vrb. [...] dixi ſ. eo. l. ſi forte. j. no. C. de ſerui l. j. Queda3 ſunt ſer[uitutes] p̃ quas in alieno aliquid fit, ſeu immittitur, ⁊ tunc aut [...] fit, põt intelligi fieri per modum cuiuſdã facultatis [...] ter cõceſſe, vt ire per fundum alienũ, l. diuus. ſ. de ſer. r[...] certe tunc nõ dicitur quis eſſe in quaſi poſ. niſi fuerit xxx. [...] vt d. l. j. circa prin de itine. act. pri. Aut non poteſt intelligi [...] ri iure facultatis, ⁊ tunc eo ipſo qđ in alieno aliquid facit [...] ta, tigna immittit, vel aquã ducit, ⁊ ſimilia, dicitur eſſe in q[uaſi] poſ. ſeruitutis, vt hic, ⁊ l. j. §. qđ aũt. j. de aqua quoti. ⁊ eſti. Se-cũdo oppo. ⁊ videtur, q̃ in hac actiõe nil releuat ſuſtinere partes petentis vel poſſeſſoris. Semper enim ille, qui dicit ſeruitutẽ cõpetere ſibi, debet hoc probare. eſt enim fundata intentio negãtis de iure cõi: q2 omne ſolũ eſt liberum vſq3 ad celũ, [niſi] probet ſeruitus. l. altius. C. de ſer. ⁊ l. ſi. ſ. de ſer. Gl. fatetur contrariũ, ⁊ p̃ponit tria vel quatuor, ad q̃ p̃deſt hoc ſc3, ſuſtinere
a partes poſſeſſoris: gl. alibi, [a] ſc3, ĩ l. j. §. hoc interdicto. ſ. de [itinere] actuq3 priuato. in gl. incipiente, quid p̃deſt. ponit quedã alia [...] ibi hoc examinaui perfecte. Iſtud autẽ, qđ gl. dicit q̃ ille, qui [aſ]ſerit ſibi libertatem competere, h3 ſuam intentionẽ fundatã de iure cõmuni videtur ꝯ l. circa. j. de p̃batio. qđ plene examinaui
4 in l. ſi pri⁹. de ope. no. nun. in ij. opp. tertie part. ⁊ in ſeq. † No. ex hac glo. in fi. q̃ quãdo dominiũ venit incidenter in iudiciũ, ſufficit probare quem eſſe poſſeſſorem. hoc tangunt doctor. C. que ſit longa cõſuetu. l. conſuetudinis. in q. illa, qualiter p̃babit cõſuetudo. Facit j. famil. erciſ. l. j. de ſolu. l. Titia. dixi plene in l. q[ue]da3 in ſuo. j. de cõd. inſt. vbi gl. tãgit. Uide etia3 que tãgo in d.
b l. ſi prius. in ij. opp. iij. part. cõtra hoc oppo. [b] in l. Aquilia. ⁊ in actione ſerui corrupti dominium venit incidenter in iudiciũ [...] tũ poſſeſſori non cõpetit, vt j. ad l. Aquil. l. item Mela [...] de ſeruo corru. l. j. Reſpon. ibi cõſtabat poſſeſſorẽ nõ eē dominu3, ⁊ ibi hoc ponitur pro cõſtanti, alias dico q̃ eo ipſo q̃ eēt in poſſeſſione, quantũ ad hoc preſumeretur dominus, niſi probaretur contrarium per iſta iura. ¶ Opp. ad ſecunda3 partem ſ. de ſerui. l. ſi tã anguſti. Rñd. quãdo agitur perſonali, agitur vt conſtituatur ſeruitus. ¶ Sed quãdo agitur reali, agitur vt declaretur, vt hic, niſi ius perderetur lite pendente, vt d. [verſ.]
5 plane. † No. ex iſto ver. vbi dicitur q̃ in reali ſententia nõ transfertur ius in eũ, qui nõ habebat ſi obtinuit. Uide tex. ibi, p[er] ſententiã, ⁊c. ⁊ ibi, ſiue perperã, ⁊c. Tamen contrarium cõmuniter determinatur authoritate rei iud. l. Pompon. §. ſi ſtu[...] ibi no. j. de acqui. poſ. ⁊ l. ſtatuliber a ceteris. §. fi. de ſtatulib. [...] hic rñd. fateor q̃ per ſententiã non debet cõſtitui, hoc eſt [...] tentia non d3 hoc p̃cipi, vt conſtituat ſeruitus, ſed d3 [decla]rari. Hec autem declaratio habet tantam authoritatẽ, vt [...] piat cõpetere ſeruitus, que nõ cõpetebat, nõ q̃ iudex hoc p[rin]-
6 cipaliter agat. † Uenio ad tertiam partem, ⁊ opp. ⁊ v[idetur] q̃ poſt lit. conte. nõ currat preſcriptio contra ſeruitutes [...] re. C. de rei ven. Sol. dicit gl. ĩtelligas hic, q̃ lis fuit con[teſtata con]tra alium non preſcribentem, vt ſ. de dol. l. ſi. Alij dicunt [...] vſucapio nõ interrumpitur per cõteſtationẽ. l. ſi. poſt [...] ſ. de rei vend. ita nec preſcriptio libertatis contra ſ[eruitutem] Certe ſol. gl. placet plus mihi. Primo per tex. qui [...] ſcriptione3 libertatis contra ſeruitutem preſcri[...] nij edium, que edes ſunt immobiles. Preterea, ſol. gl. proba-tur per tex. in l. vtifrui. §. pen. ſ. ſi vſuſfruc. pet.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Gl. alibi. Et dũ gl. hic no. q̃ licet quis agat, [...] quis eſt in quaſi poſſeſſione ſeruitutis, dicit tenere partes p[oſ]ſeſſoris, ⁊ releuabitur in hoc, q2 ſuſtinebit partes rei, [...] vt aduerſarius tanquã actor prius iuret de calumnia. Se-cundo, q2 ipſe maiores habebit dilationes. Et hãc gl. ſequitur hic Bar. in l. ſi prius. in v. opp. j. par. ⁊ in ij. oppoſitiõe [...] tis in vlt. verſi. ſecũdũ Imo. in l. ſi prius. Hoc nõ eſt verũ [...] re, ⁊ ſi eſſet verũ de ſe, ſequeretur q̃ agens interdicto [...]

de[n]s contra turbantem non diceret ſe poſſeſſorem:ꝛ quo ad p̄-
dicta ſcilicet quo ad dictum iuramentum.ꝛ quo ad dictas dila-
tiones,ſuſtineret partes rei,quod non videtur ver[um],ex quo eſt
ipſe qui alium prouocat ad iudicium,per l.tribus. cum ibi no.
de iud. Item quod dicit gl.de maiori dilatione,videtur contra
l.fi.§.de fer.vbi in ciuili non dantur plures dilationes reo,quā
actori.S[ed] ſolue,quod gl.caute dicit maiores,ꝛ nō plures,quaſi
reo tanquam fauorabiliori poſſit dari maior dilatio:bene facit
l.petende.C.de temp.in inte.reſti.vbi ad petitionem rei dat̄ di
latio,que excedit temp[us] inſtantie,quod nō fit ex parte actoris:
ita in hoc tranſit Ioā.de Imo.
b ALEX.¶ Cōtra hoc opp.No.ēt Bar.i l.ſi pri[us]. de op.no.nū.in
§.op.iū.par.in terminis iſt[is] firmat Bar.in l.cū res.ad fi.de pb.
1 ☞ Dominus partis inferioris, qualiter poſſit facere ignem,
ꝛ immittere fumum in partem ſuperiorem.
Dominus partis ſuperioris qualiter poſſit aquam deiicere.
2 Interdicto,vti poſſidet.vtili an poſſit agi p[ro] poſſeſſione ſerui-
tutis turbata.

§.Ariſto. Dominus partis inferioris,nō poteſt i ſu-
perioꝛes iure ſeruitutis fumū immittere, ꝛ
domin[us] partis ſuperioris nō pōt i inferiores immittere aquā,
niſi aliud actum ſit,ꝛ pro his cōpetunt he actiones,etiā inter-
dicta poſſeſſoria.¶ Opp.ꝙ licet ignē facere in p̄prio,nec tene-
tur quis,ſi fum[us] aſcendit ad altū,niſi hoc faciat animo iniuriā
di.l.pen.de iniur.Gl.fatetur contrarium,ꝛ dicit,ꝙ hic nō l[icet] fu-
mu[m] immittere,hoc eſt,ꝙ dn̄s edium ſuperiorum cogatur reci
pere,ſed muniat ſe ſicut poteſt ne fumus tranſeat. dn̄s aūt ediū
inferiorum faciat fumum q̄[uan]tum vult,ſed ecōuerſo nō poteſt do
minus ſuperioris aquam proiicere,quoniā aqua directe p̄iici-
tur,fumus vero aſcēdit naturaliter. Iſta ſolut.nō videt̄ bona,
Tex.eni[m] hic equiparat immittere fumu[m],vel aquā. Item in d.l.
1 pen.ī.de iniu.Et ideo putarē ſic dicēdū,† Quādoq[ue] dn̄s par
tis inferioris facit ignem ſolitum ad regimē familie,ꝛ tunc pōt
licite facere,nec tenet̄ ſi fumus aſcendat, niſi faciat animo iniu-
riandi.d.l.pen.Et eodē modo,ſi dominus partis ſuperioris in
funderet aquā,prout moris eſt,p[er] ſolariū ſuū, non tenet̄ ſi ali-
quid deſcenderet,niſi faceret animo iniuriandi. Sed ſi domin[us]
partis inferioris vellet facere tabernā hoſtariam,vbi continue
fieret ignis,ꝛ fumus magnus,hoc facere non liceret,vt hic. Eo
dem modo,ſi dominus partis ſuperioris aquam vltra ſolitū in
funderet,nō liceret:ita loquitur hic.¶ Opp.de l.fumus.§.fi.ī.
de dam.infec. Sol.vt in glo. Venio ad fi.vbi dicitur agi iterdi-
2 cto,vti poſſi. ¶ † Opp. ꝛ videtur ꝙ interdictum vti poſſi. ha-
beat locum pro rebus corporalibus,vt ī.vti poſſi.l.j.Gloſſ.dt,
hic loquitur de interdicto,vti poſſi de.vtili,vt ſi tu ageres, ꝛ cō
cluderes pro quaſi poſſeſſione ſeruitutis turbata. S[ed] ſi velles
agere pro turbata poſſeſſione fundi dominātis,tūc ageres vti
poſſide.directo.Turbatur enim poſſeſſio fundi,quando turba
tur in poſſeſſione ſeu vſufructu. Probatur i l.pen.de aqua plu.
arcen.Tamen Iac.de Are.videtur dicere alibi quantū ad pre
ſentem materiam ꝙ hic non poſſet agi vtili interdicto,vti poſſi
detis,pro quaſi poſſeſſione ſeruitutis turbata. Tūc enim illud
eſt verū,quando ſeruitus habet cauſam continuam. Ita loquū
tur omnes leges alleg.in gl.ſed illa ſeruitus fumu[m] immittēdi
habet cauſam diſcontinuam. Ita dicit ipſe in l.j.§.hoc interdi-
cto.in fi.ꝛ ibi dixi de iti.ac.priua.ꝛ i l.j.in prin.vti poſſide. Vn[de]
tene,quod hic agitur directa pro poſſeſſione rei turbata.

§.Apud pomponium. Non valet pactu[m]
vt alicui liceat fa-
cere quod de iure cōmuni facere poterat,ſecus ſi de iure com-
muni facere non poterat.h.d.

LEX IX.

SI eo loco. Natura cōfeſſorie eſt, vt per eā
d[e]ſtruatur quicquid eſt factū cō
tra debitam ſeruitutem: Sed ſi edif.iu[s] ius ſeruitu
tis extinxit,de dolo agitur.h.d.

§.Qui latiore. Per vſum parti retinetur ſerui-
tus tota.h.d.

LEX X.

a SI quis diuturno. [a] In preſcriptio
ne ſeruitutū rea
lium non requiritur titulus.h.d. ¶ No.quod dixi i
ſummario.Circa quod vide Dyn.in c.poſſeſſor. de re
gul.iur.lib.vj.ꝛ que dixi in l.iij.§.j.de itin.actu.p̄ua.¶ Quero,
b quantum tempus[b] requiritur ad preſcribendum iſtam ſeruitu
tem? Dic vt in glo.hic,ꝛ l.ſeruitutes.de ſeru.¶ Quero, q̊mo-
do quis poteſt ducere aquam, ſi non habet titulum, nōne ſemp
ducit vi vel clam? Dic vt dixi in d.l.iij.§.ij.de itin.actu.priua.

ADDITIONES.

a ALEX.¶ Si q[ui]s diuturno. Vide Bar.i l.ij.C.de ſer. ꝛ i l.j.de
iti.act.priu.ꝛ Bald.in l.ij.C.de ſer.ꝛ in l.fi.C.ne de ſta.defun.ꝛ
ibi dt,ꝙ ad preſcribendum iuriſdictiones,quia habet inſtar
dominij,requiritur titulus.l.fi.de preſcrip.longi temp.
b POMA.¶ Tēpus.Vide Fely.c.de quarta.de preſcri.ꝛ c.ſi dili
genti.eo.tit.

§.Agi autem. Confeſſoria competit cōtra quem
libet,qui vſu[m] ſeruitutis impedit.
hoc dicit.

LEX XI.

AN vnum. Vnus ex ſociis poteſt aliū edifi
cantem impedire iure cōmunio-
nis,non iure ſeruitutis.h.d.

§.Agi. In negatoria cogitur victus cauere, quod in fu
turum ſeruitute non vtatur.h.d.

LEX XIII.

FIſtulas. Non poteſt quis habere canalem
in ſuo,per quem aqua proiiciatur
in alieno. ¶ Not.ꝙ non licet habere aquariolum in
pariete proprio,ſi per ipſum aqua immiſſa inunda-
ret parietem vicini.

LEX XV.

SI cum meus. Qui tigna īmittit,vltra
quam ſtatutu[m] ſit,actio
ne negatoria tollere cogatur.h.d.

LEX XV.

ALtius. Si adminiſtrator minoris faciat con
tra debitam ſeruitutem,tenetur tute
le,ꝛ etiam competit confeſſoria.h.d.

LEX XVI.

SI ſate. Ex titulo ꝛ quaſi poſſeſſione ſeruitutis cō
ſequitur quis actionem,ꝛ exceptionem.
a hoc dicit.[a]

ADDITIO.

a ALEX.¶ Hoc dicit. Et ad iſtā l.vide Bart.in l.iij.in prin.in iij.
queſtione prin.C.de pigno.

LEX XVII.

SI quando. Si edificiu[m] vicini ſuper meum
inclinat, per negatoriam actio-
nem tollere cogatur.h.d.

§.Cum in domo. In loco,qui debet ſeruitutē
nihil faciendi, non poſſunt
ſylue vel herbe excreſcentes poni.h.d.

§.Secundum. Non licet iuxta parietē alterius
aliquid ponere propter quod pa
ries deterior fiat.h.d.

LEX XVIII.

a IS cuius [a] Lex iſta legitur duob[us] modis
Vno modo,quādo agebat̄ actio
ne perſonali.ꝛ iſtam lecturā tangit ſecūda gl.hic po
ſita. Alio modo quando agebat̄ reali,ꝛ iſtā tāgit gl.
maior hic poſita. Iſta ſecunda eſt vera ſecundū quam breuiter
hoc intendit,qui agit confeſſoria pro ſeruitute,ꝛ intereſſe,reo
contumace mittitur in poſſeſſiōem omnium bonorū, a qua non
recedit,niſi fuerit integre ſatiſfactum.h.d. Diuide. Primo po
nit qd ſit officium iudicis contra reum contumacem in confeſ-
ſoria, Scdo reſpōdet. Tertio,qd ſit officiū iudicis,poſtea reo
reuertente ad purgandā contumaciam. Secunda ibi,reſpōdit.
Tertia ibi,ꝛ non ante.¶ Opp.dicitur hic in fi.ꝙ nō ante rece
dit,quam ſeruitus conſtituatur.Contra,ſeruitus non d[ebet] cōſti
tui,ſed declarari.l.ſicuti.§.ſed ſi querat̄.ſ.eo. Hui[us] timore glo.
hic dicit ꝙ hic agebatur perſonali ad ſeruitutem conſtituendā
non reali Contra opp.ꝙ non d[ebet] fieri miſſio in omnibus bonis,
ſ[ed] p[ro] mēſura debiti declarari.vt in authē.ꝛ qui iurat.C.de bon.
auth.o.iud. Sol.dicit gl.fateor hodie,olim ſecus. Et ſecundum
hoc tota iſta lex loquitur quando agitur perſonali,ꝛ hoc īnuit
iſta litera,ibi conſtituiſſet. In cōtrariū ꝙ iſta lectura nō ſit bo
na,ſed quod hic agebatur reali pro ſeruitute conſtituta, p̄bat
tex.in prin.qui dicit,is,cuius familia vicinū p̄hibebat,ꝛ ſic in-
nuit ſeruitutē iam cōſtitutam,ꝛ in fi.ibi,prohibitus eſſet. Pre
b terea de iure iſto[b] quando agebatur ad certā ſpeciē,non fiebat
miſſio in omnib[us] bonis,ſed in ſpecie petita.l. Fulcinius.§.Cel
ſus.quib.ex cau.in poſ.ea. Vnde hic debuiſſet fieri miſſio in iu
re petito,non in omnibus bonis. Et ideo intelligas legē iſtā ꝙ
hic agebat̄ reali confeſſoria pro ſeruitute iam cōſtituta.¶ Ad
iſtā lec.op.ꝙ aliter interponatur primū decretum cōtra con-
tumacem in confeſſoria,ſcilicet,ꝙ cogatur cauere de non mole-
ſtādo actorē,donec ipſe egerit negatoria,ꝛ obtinuerit.l.ſi p̄us.
de ope.no.nunti. vbi maxime in ſecunda opp.tertie partis,ꝛ in
ſe.iſtā materiā latiſſime examinaui. Hic dicas breuiter, Quā-
doq[ue] aliquis agit confeſſoria,ꝛ eſt in poſſeſſione ſeruitutis, qd
poteſt.ſ.eo l.ꝛ ſi forte.§.ſciendum.tunc nō interponitur primū

decretum, nec fit alia immiſſio, ſed ſolū cogitur quis cauere de non moleſtando. l. ſi prius. ſecundum lectur. Dy. Quādoqꝫ nō eſt in poſſeſſione ſeruitutis, ⁊ tūc aut ad cōſtituēdā quaſi poſ. ſeruitutis requirit̃, ꝙ aliquid fiat in predio ſeruiente, vt puta ꝙ tigna immittant̃, ꝙ fiat riuus, ⁊ ſimilia, ⁊ tūc interponit̃ primum decretū, ⁊ per illud mittitur in poſſeſſionē rei ſeruientis. l. a quo fundus. de dam. infec. Et ſi petebat̃ intereſſe, fiebat miſſio in omnibꝰ bonis olim, ſicuti quādo agebat̃ perſonali. hic eſt caſus hic. Quādoqꝫ ad ſtatuendam quaſi poſſeſſionē ſeruitutis non requiritur qꝺ aliquid fiat in loco ſeruiente, ⁊ tūc per interpoſitionē primi decreti non dabit̃ alia poſſeſſio, ſed ſolū cogetur aduerſariꝰ cauere ſecundū formā. l. ſi prius. de ope. noui nunciat. ſm lec. gloſ. Hoc ſimpliciter eſt verum, niſi peteret̃ intereſſe, tunc enim fieret miſſio in omnibus bonis, vt hic ſm iſta tempora, hodie pro menſura debiti declarati. Contra hanc lec. facit tex. ibi in fi. quamuis actori ius aque ducēde cōſtituiſſet, ſed expone patiendo de facto duci aquam. ¶ Venio ad ſecūdā partē, ⁊ videt̃ ꝙ reus veniens ſtatim ad defendendū recu-
c peret poſſeſſionē, vt in auth. ⁊ qui iurat. de bo. auth. iud. poſ. Hic vero dicitur, ꝙ ante dꝫ ſatiſfacere, quam poſſeſſionē recuperet. Sol. iſta lex dꝫ intelligi, quando ille, qui agebat confeſſoria, erat in quaſi poſſeſſione ſeruitutis, ſꝫ ſi nō eſſet, ⁊ fuiſſet poſitus in poſ. ex primo decreto, reus veniens intra annū, recuperaret poſſeſſionē ſicut in reali l. ſi qs emptiōis. §. ſed ſi quis. C. de preſcrip. xxx. an. Ita tꝫ Inn. in c. j. de eo, q mit. in poſ. cau. rei ſeruā. Et predicta quo ad ſeruitutem, quo ad intereſſe vero ꝙ petitur, dico ꝙ hoc, dum dicit tex. ꝙ nō debeat recedere añ quā ſatiſfaciat, dꝫ intelligi, vel idonee ad defendendum compareat, vt in d. §. ſed ⁊ ſi qs. plene dic vt d. l. ſi priꝰ de ope. no. nun.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Is cuius. Vide Bal. in auth. ⁊ qui iurat. C. de bon. aut. iu. poſ. in ver. quero qualiter fiat miſſio in ſeruitutibus. ⁊ in ver. quero de intellectu l. is cuius.

b ALE. ¶ De iure iſto. Vide Bar. ī d. l. ſi pꝰs. maxime ī x. opp.

c ALEX. ¶ Recuperet poſ. Adde Bar. in l. ſi prius. in vj. ⁊ ix. oppo. de operis no. nuntia.

REPETITIO.

1 ☞ Perſonali quando agitur contra latitantē, fit miſſio in poſſeſſionem in omnia bona.

2 Qui patitur miſſionem ex primo decreto, nō recuperat poſſeſſionem refectis expenſis, imo oportet quod det illud qꝺ actor petit.

3 Lex, is cuius, loquitur in actione reali.
Lex intelligitur iuxta titulum, ſub quo ſituata eſt.

4 Latitante aliquo in confeſſoria fit miſſio contra eum ex primo decreto in omnibus bonis.

5 Decretum primuꝫ quomodo interponit̃ in actione confeſſoriā.

6 Reus, contra quem eſt interpoſitū primum decretū in actione confeſſoria, qualiter auditur.

7 Decretum primū in actione negatoria qualiter interponatur.

8 Decretum ſecundum interponitur etiaꝫ in iſtis iuribus incorporalibus.

9 Decretum primuꝫ interponitur etiā pro vſufructu, ⁊ aliīs ſeruitutibus perſonalibus.

10 Decreti primi interpoſitio an habeat locū in actionibus preiudicialibus, ⁊ de eius forma, ac forma ſecundi decreti.

11 Decretum primum quomodo interponatur, quādo agitur ꝑ iure incorporali, vt quis caueat, vel aliquid promittat.

12 Liberationis cauſa agenti qualiter conſulatur, qui coactus fuerat ad faciendum inſtrumentum.

IS cuius. Ego habeo iſtam legē pro difficili, ⁊ multa ſcripta habeo. Et reperio hic in gl. duplicē lec. ⁊ ſcđm vnam lec. eſt caſus, vno modo, ꝙ hic loquatur in actione perſonali intentata pro ſeruitute cōſtituēda de nouo. Ita intelligit hic glo. Alibi videtur glo. intelligere legē noſtram in actione reali cōfeſſoria, vt videtur intelligere. ī. de ope. no. nun. l. ſi prius. Primo expediam primam lecturā hic poſitā, ⁊ tanquam non veram, poſtea expediam veram ſcđm noſtros Doctores. Diuiditur enim in tres partes. Primo Iuriſcōſultus ponit thema, ⁊ queſtionē. Secūdo reſpōdet queſtioni. Tertio ponit reſponſionē cuiuſdam noue queſtionis depēdentis ex premiſſis. Secūda ibi, reſpon. oportere. Tertia ibi, ⁊ non ante. Et qꝛ diuiſio eſt cōis ad vtrāqꝫ lec. hic poſitā. h. d. Si conuētus actione perſonali pro ſeruitute cōſtituēda latitat, patitur miſſionē in oībꝰ bonis, nec miſſus recedet, niſi ſibi quaſi poſſ. tradatur, ⁊ dānū ſarciat̃. h. d. ſm lec. gl. hic poſitā, licet non veram. Tñ ꝓ iuuenibꝰ, ⁊ prouectis volo caſum expedire. Dñe iuriſcōſulte,
1 ⁊c. ¶ ✝ Not. ꝙ quādo agitur perſonali ꝫ latitantē fit miſſio in
2 omnibꝰ bonis. ¶ ✝ Itē not. ꝙ ille, q patitur miſſionē ex primo decreto, non recuperat poſſeſſionē refectis impenſis, imo op[…] ꝙ det illud qꝺ actor petit. qꝺ eſt ꝫ auť. ⁊ q. C. de bo. autho. [...] poſ. Venio ad opp. dicitur hic, ꝙ familia prohibebat, ⁊ tūc [...] tra dñm fit miſſio in omnibus bonis, igitur ⁊ in ſolidū. Con[...] opp. de l. non ſolū. ⁊ l. is qui in aliena. ⁊ l. ſeq. ī. de noua. vbi [...] fit miſſio, niſi in eo, qui deliquit. Huius timore eſt facta, p[...] gl. q̄ dt, ꝙ familia faciebat hic volūtate dñi, ibi ignorāte. Op[...] ⁊ videt̃ ꝙ ſi quis agit ad rē, fiat miſſio ſolū in illā rem l. ſi quis emptionis. §. pe. de preſcri. xxx. an. Hic dicitur ꝙ in omnibꝰ b[...] nis. Gl. q̄ eſt hic, intelligit ꝙ hic agitur pro perſonali ſeruit[...] te cōſtituēda: ibi loquit̃ in reali, vbi nō mittit̃ in poſſeſſionem [...] lius quaſi iuris ꝑſonalis. Et aduerte ad iſtud, qꝛ iſta eſt [...] tilis materia: ⁊ oēs ſcribētes in primo, ⁊ ſcđo decreto iuris [...] corporalis defecerunt. Canoniſte ſcripſerunt, ſed modic[...] de iſtā gl. q̄ incipit, omnia olim. ibi, lꝫ ibi ꝑſonali. eſt ad[...] quidam habēt, quidam non. ¶ Opp. ⁊ videt̃, ꝙ vbi agit̃ [...] nali, non debeat fieri miſſio in poſſeſſionē omnium bon[...] mēſura debiti declarati, vt in auť. de exhi. ⁊ introd. rei[...] ro. Sol. noua iura corrigūt iſtā lec. antiquā. Et q iſt[...] ꝙ loquat̃ in actione perſonali ꝓ ſeruitute cōſtituenda [...] hic tex. in fi. ⁊ nō ante. ¶ Opp. ꝫ. e. l. ſicuti. §. ſed ſi quera[...] ſeruitute cōſtituēda, non agit̃. Sol. Actio realis nō dat[...] ſeruitute cōſtituenda vt ibi. Perſonalis vero ſic, vt hic. [...] iſtam gl. que incipit, ſcꝫ de nouo. ibi, itē hec conſtitutio. [...] eſt aliud cōtrariū, ⁊ difficile, ⁊ anteꝙ veniamus ad iſtā opp[...] tra glo. opp. tu dicis ꝙ fit miſſio in omnibus bonis, qñ agit[...] perſonali, ſed hoc de iure antiquo nō videt̃ procedere: qu[...] agebatur ad ſpeciē, q̄ reperiri poterat in bonis debitoris [...] mittebatur ſolū in ſpeciem petitam. l. Fulcinius. §. Celſus [...] itēꝫ videamꝰ. ī. ex qui. cau. in poſ. ea. Sed hic pro ſeruitut[...] batur, quam erat reperturus in bonis debitoris ſui. Et [...] te, quia due ſunt reſponſiones, vna eſt ꝙ id qꝺ hic dicitur, [...] cum cōtra latitantem tantum, ⁊ tūc fit miſſio in omnibꝰ bo[...] In contrario. cōtra abſentē nō latitantē. Et iſta eſt vna ſolutio. Alia eſt, ꝙ ſi ageretur pro ſeruitute ſolū cōſtituēda, tūc haberet locum ꝯrium. Sed hic agitur ad duo, ſcꝫ ad ſeruitutē cōſtituēdā, ⁊ ad quantitatē: qꝛ ad intereſſe. ¶ Item opp. vlteriꝰ ⁊ hoc ſm gl. tu dicis mihi, ꝙ non ante recedit de poſſeſſione, q̄ ſeruitutē cōſtituat, ⁊ reſarciat damnū: ergo contumacia mea in totum me afficit. Sed nō videt̃ equū, ꝙ grauer in ſeruitute cōſtituenda, ſꝫ ſolū vt caueam. l. ſi prius. ī. de ope. no. nū. Sol. iſta conſtō fiet ad tēpus, nō perpetuo, vt durāte lite ille habeat ſeruitutē, donec tu ꝓbes in negatoria, ⁊ vincas. Et vide iſtā gl. ibi itē hec cōſtitutio. ⁊ lege vſqꝫ ibi, itē cauebit. ⁊ nō ē id qꝺ ſequit̃ noua opp. Sꝫ aduerte, nōne iſta gl. eſt cōtra l. ſeruitutes. [...] ſer. q̄ dicit, ꝙ ſeruitutes nō poſſunt ad tēpus cōſtitui: [...] cit̃ cōtrariū. Gl. bene intelligit, qꝺ nō cōſtituat ius ſeruitutis, donec aget negatoria. Et qꝺ hoc voluerit intelligere gl. [...] ea, q̄ hic ſequunt̃ in gl. ſuper ver. ſiccitatibꝰ. ibi, ⁊ ſic no. [...] te dñi, nos nō habemꝰ gl. alle. ꝫ. Extra iniſto, ⁊ videt̃ ꝙ nō [...] ſit ꝓcedere, qñ ꝫ aliquē facta eſt miſſio in perſonali, qui q[...] veniēs añ ſcđꝫ decretū recuperat poſ. aut. ei q. C. de bo. au[...] poſ. Sꝫ ſꝫ iſtā l. ⁊ gl. nō audit̃. niſi in proprietate, ⁊ qꝺ plus [...] ſaltē intra annū deberet audiri, de poſſeſſiōe, vt in reali l. ſi qs emptiōis. §. pe. C. de preſcr. xxx. an. Hic, ſm tex. ⁊ gl. dicit cōtrariū, ꝙ nō audiat̃ de poſſeſſione intra annū, niſi de propriet[...]
3 neſcio qualiter dicā. ✝ Credo ꝙ iſta lect. gl. nō ſit vera: qꝛ [...] facta miſſio ex ꝑſonali, audiret̃ de poſſeſſione, ⁊ ꝙ hic nō loquatur in perſonali, probo: qꝛ nos ſumus in tit. vbi agit̃ de reali [...] lex intelligit̃ in dubio in materia, cuius eſt titulus, vt [...] cōſti. Cod. §. quibꝰ. ⁊ ī. de ī diē addic. l. imperatores. P[...] ꝙ loquat̃ ī reali, ſatis innuit hic tex. ī pn. vbi ꝓhibet famil[...] go iam erat cōſtituta ſeruitꝰ, ſi nō eſſet, tūc etiā familia [...] bēte, nō poſſet occupare. l. ſi ex ſtipulatione. ī. de acq. poſ[...] do ergo ꝙ dꝫ itelligi lex noſtra ī reali, ⁊ ſm hāc lec. [...] pone caſum, ⁊ diuide vt ꝫ. ⁊ dicit in ſumma ſm iſtā le[...] confeſſoria latitat, patit̃ miſſionē in omnibꝰ bonis, [...] lit. cōte. cōtingat miſſus non recedit, niſi ſibi quaſi [...]
4 uitutis cōſtituatur, ⁊ dāna ſarciant̃. h. d. ¶ ✝ No. [...] quā loquit̃ in confeſſoria, ꝙ cōtra latitantē ex primo [...] miſſio in omnibus bonis. Itē no. ꝙ nō audit̃ volēs [...] ſi reſtituat quaſi poſſeſſionē ſeruitutis: ⁊ iſtꝺ alio modo [...] dđm. Extra glo. op. ꝙ qñ agit̃ reali, debeat fieri miſſio in [...] poſ. iur. petiti, vt l. ſi qs emptiōis. §. ſed ⁊ ſi qs. C. de p[...] ⁊ no. hic in gl. Rñ. iſtud eſt verū, niſi qñ agit̃ ꝫ latitātē [...] fit miſſio in omnia bona. l. Fulcinius. §. Celſus. ⁊ §. item vide[...] mus. ex q. cau. in poſ. ea. Et hac actione vti, ſi vellet, [...] eligere actor poſſet: qꝛ eſt ī ſui fauorē. l. qꝺ fauore. de legi. [...] det̃ ꝙ nō ſit modus procedendi, ⁊ videt̃ ꝙ modus interpo[...] primū decretū in quaſi poſ. ſeruitutis ſit cautiō fiēda de nō [...]

pedien[...]

pediēdo illū vti vel frui ſeruitute, donec ille egerit ꝓ ſeruitu-te negatoria. l. ſi pri⁹. ſ. de ope. no. nun. Nor guarda, q2 iſta lex cōcordat cū illa, ⁊ qualiter poſſet fieri miſſio in poſ. ſeruitutis. Certe nullo mō, niſi ꝑ patiētiā, vt l. quoties. in fi. ſ. de ſer. Et ſic nō eſt aliud cauere, niſi patiētiā ꝓſtare, ⁊ ſic cōcordat ſ3 lect. gl. ibi poſitā. Sed ſ3 lec. Dy. que eſt vera, ſolue, ⁊ dic, ꝙ l. ſi prius. loquit ꝙ ille, q eſt poſſeſſor, poteſt illa iura vēdicare. ſ. eod. l. ⁊ ſi forte. ſ. ſciendū. Si igit ille qui petit, eſt in poſſeſſione, tūc nō poteſt fieri primū decre. cū miſſione in poſſeſ. cū iā poſſeſſionez habeat. Op3 ergo ꝙ fiat ꝑ cautionē de nō impediēdo. l. ſi pri⁹. ⁊ hoc ſ3 lec. Dy. S3 ꝯ hec opp. fortiſſime, ⁊ tene mēti, q2 anteꝙ dē vobis intelligere, eritis ſtāchi, ⁊ videt ꝙ debeat fieri omiſ-ſio nō iuris, ſed rei ſeruiētis. l. a quo fundus. de dam. infec. Gl. in l. ſi prius. videt hoc tāgere, ⁊ ibi no. ꝙ illa l. a quo fund⁹. lo-quit in poſſeſſione rei. vt apparet ex lectura legis ibi poſita, vbi dicit poſſeſſio. ⁊ ſic loqt de poſſeſſiōe ꝓprie, nō de quaſi poſ-ſeſſione. Gl. que eſt in d. l. ſi prius. dt ꝙ omnia iſta remedia poſ ſunt habere locū, ⁊ ꝙ miſſio in ius, ⁊ miſſio i poſ. omniū bono. ⁊ cautio, ſm l. ſi prius. vel miſſio in poſ. rei, ⁊ ſic qdlibet iſtorum quatuor, pōt habere locū. Dy. dicit, ꝙ nō pōt procedere, ⁊ dt, intellige l. ſi prius. ꝙ ſi ille, q agebat cōfeſſoria, erat i quaſi poſ. ſeruitutis, nō pōt fieri miſſio, ſed ſit per cautionē. Sed l. a quo fundus. loquit in eo, q nō erat in poſ. Apparet ergo, ꝙ ibi erat edificatū aliquid in poſſeſſiōe iſtius, vt l. ⁊ ſi forte. ſ. ſciēdū. ſ. e. S3 dixi vobis, q l. ſi prius. loquit generaliter: ⁊ ꝙ dicit Dy. nō eſt verū, q2 vos habuiſtis ſ. de ſer. vrb. pred. l. qui luminib⁹. ⁊ l. j. C. de ſer. ⁊ aqua. vbi non eſt in poſ. niſi ſit prohibit⁹ ille, q vult edificare, ideo l. ſi prius. loquit generaliter. Sed aduerte, qñqꝫ in ꝯſtituēdo in quaſi poſſeſſionē ſeruitutis requirit aliquod fa ctum hominis, vt in riuo aque ducēde, ⁊ tūc ſit miſſio in poſ. il-lius loci ſeruiētis. l. a quo fundus. Sed qñqꝫ nō requirit factū hominis, nec patientia, vt in ſeruitute altius nō tollēdi, ⁊ ſic lo-

5 quit l. ſi prius. † Et vt liqueat tibi iſta materia, dic qñqꝫ ſit miſ ſio ex primo decreto in quaſi poſ. ſeruitutis, ⁊ tūc aut agit per ſonali aut reali. Si perſonali, aut latitat, ⁊ ſit miſſio in poſſeſſio nem iuris debiti, ſicut quando certa res petitur. vt argu. d. l. Fulcin⁹. ſ. Celſus. Et qd no. ꝑ Doc. in l. ꝯſentaneū. C. quomo-do ⁊ qñ iud. Si ꝟo agit reali. Et iſtd eſt ſubtile. Et ideo aduer te, ⁊ dic, aut agit ꝯ latitātez, ⁊ tunc procedit miſſio in omnibus bonis, ⁊ hoc ſm aliā lec. ⁊ l. Fulcinius. ſ. itē videamus. j. ex qb. cau. in poſ. ea. Et poſſunt habere locū alia remedia, que habēt locū contra latitantē, ⁊ tunc ille q aget cōfeſſoria, ſi erat in qua ſi poſ. ſeruitutis, tūc primū decretū erit ꝑ interpoſitionē cau tionis. d. l. ſi pri⁹. Aut nō erat in quaſi poſ. ſeruitutis, ⁊ tūc aut ad conſtituendum eum in quaſi poſ. iuris petiti, requirebat vt fieret aliquod opus in loco ſeruiente, ⁊ tunc ſit miſſio in ipſam rē. d. l. a quo fundus. Aut non requirit aliquod opus fieri in lo co, ⁊ tūc mittitur in quaſi poſ. iuris petiti, arg. l. ſi qs ēptiōis. ſ. pen. C. de preſcri. xxx. anno. ⁊ hoc ſm vnā lect. ⁊ ſic poteſt intelligi d. l. ſi prius. ⁊ hoc anno erat q̄dā queſtio: Quidā fra-tres edificabāt vnā eccleſiā i quodā loco, alius ordo oppoſuit ſe, ⁊ dixit, ꝙ illi non poterant edificare, q2 erat infra paruas menſuras (alias, Intra terras mēſuratas) pro eorū loco. Iſti volebant edificare, citati nō cōparebāt, ⁊ querit qualiter fieret miſſio? Ex predictis diſtincte apparet, ꝙ ſi erat opportunū vt deſtrueret, ⁊ ſic factū hominis, ⁊ tūc mittitur in poſ. ipſi⁹ rei. Aut non eſt opus deſtruere q2 nō eſt edificium, ⁊ tūc ſit miſ. in ius poſſeſſionis petite. Et Inn. hoc voluit ponere extra, de eo q mit. in poſ. cauſa rei ſeruā. c. j. ⁊ breuiter nil dicit. Si dicas ꝙ hic agit reali. Contra, q2 reus, cōtra quē facta eſt miſ. intra an num auditur de poſſeſſione. l. ſi quis emptionis. ſ. fi. C. de ꝓſcri. xxx. ann. Hic dicit ꝙ nunꝙ, ſecundū ea que dixi. Domini, ego in intelligo iſtā l. ꝙ hic erat facta quaſi litis cōteſt. ⁊ ſic recorda-mini de caſu l. ij. C. vbi in rem act. vbi qñ quis nomine alterius conuenit, ⁊ nominat eum in iudicio, ſi nō cōparet, ꝙ tunc vide-tur quaſi lis conteſt. tūc apparet, ꝙ intra annuz audiretur de proprietate, ⁊ qd dicitur hic, nō auditur, intelligo poſt annuz.

6 Et iſta ſunt expreſſa i l. ſi prius. j. de ope. no. nun. † Et cū queri tur, qualiter, ⁊ quādo audiatur reus, ꝯ quē eſt interpoſitū ꝓ-mum decre. aut agit perſonali, ⁊ tūc audit ꝑpetuo, vt in authē. ⁊ qui. C. de bon. aut. iud. poſ. ⁊ qd no. plene in l. conſentaneū. C. quomodo ⁊ quando iud. Aut actū fuit reale, ⁊ tūc aut fuit qua ſi lis conteſt. ⁊ tūc non audietur intra annum, nec perpetuo ni-ſi de proprietate. l. ij. C. vbi in rē actio. Aut ante lit. ꝯte. vel qua ſi, ⁊ tūc intra annum de poſſeſſione, poſt annuz de proprietate. l. ſi qs emp. ſ. pe. C. de preſcr. xxx. ann. ⁊ qd no. ꝑ Dy in l. ſi ꝓus. de ope. no. nun. ⁊ qd no. per Inn. in c. j. extra de eo q mit. in poſ.

7 cauſ. rei ſer. † Quero, qd in negatoria? Et dic breuiter, ꝙ aut ille, q agit negatoria, eſt in quaſi poſ. libertatis, ⁊ interpoſitio primi decreti ſit ſm formam. d. l. ſi prius. q2 per cautionē. Aut non eſt in quaſi poſ. ⁊ tūc ponetur in poſſeſ. ipſius rei, ⁊ fiet cau

8 tio ne impediatur. d. l. ſi prius. ¶ † Quero, quid in ſcdo decre to, ⁊ vos ⁊ illi de Dige. nouo habuiſtis gl. in l. ſi finita. ſ. Iulia. de dā. infec. ꝙ in caſib⁹ non ſit miſſio ex ſecūdo decre. Et eſt ra-tio q2 tu habes ius reale q es in poſ. ⁊ ſm hoc cōfeſſoria ⁊ nega toria non indigēt ſcdo decreto. Or, domini, illa glo. non eſt ve ra. ⁊ Dy. ibi reprehendit eam, ⁊ do tibi legem que in primo, ⁊ ſecūdo decreto loquitur, ⁊ eſt illa lex etiā circa formaz ſecundi decreti, vt iudex ſtatuat, vt agas intra certuz tēpus, ꝙ ſi non agas vel agas, ⁊ nō probes, poſtea nō audieris ꝑpetuo, vt eſt

9 caſus volēdo guſtare i l. a quo fundus. j. de dā. infe. ¶ † Que-ro quid ſi agatur cōfeſſoria, vel negatoria pro vſufructu, ⁊ aliis ſeruitutib⁹ perſonalib⁹. Breuiter rñdeo in tribus verbis, vos vidiſtis ſ. ſi vſuſfruc. pe. l. vti frui. in fi. vbi illi qui eſt in poſ cō petit cōfeſſoria, ⁊ ideo quaſi diſtinguūtur, vt ſ. ⁊ modico muta to. Dic ergo, aut ille, qui agit ꝯfeſſoria, eſt in poſſeſſiōe vſuſfr. vel negatoria, ⁊ eſt in poſ. libertatis, ⁊ tūc erit miſſio ex primo decreto ꝑ cautionē. d. l. ſi prius. Aut nō eſt in poſſ. rei. ⁊ dic vt

10 l. iij. ſ. de vſufr. ¶ † Quero qd ſi vēdico te in meū vaſallū, vel te eſſe in meam poteſtatē, ⁊ ſic quero, quid in preiudicialibus? Spe. voluit tractare in trac. de primo ⁊ ſcdo decreto, ⁊ nil di-cit. Dic tu qñqꝫ agitur ꝑſonali ꝓ libertate, vt ſi petitur liber-tas fideicōmiſſaria, ⁊ tūc aut ille, ꝯ quē agitur, latitat: tūc pre-tor cauſa cognita dat libertatē, ⁊ priuabit illum, qui d3 manu-mittere iure patronatus. l. cū vero. ſ. ſubuentū. et l. ſi eum. ſ. ſi quis ſeruū. j. de fideicō. liber. Si vero non latitat, ⁊ idē, q2 ipſo exiſtēte cōtumace ipſe pretor manumittet, non tñ priuabit do minum iure patronatus. l. neqꝫ infantes. j. de fideicō. liber. Et iſtis duobus caſibus cum primū decretū producat plenū effe ctum, non eſt opus ſcdo decreto, vt dictis iuribus. Quādoqꝫ agitur reali, ⁊ tunc aut ille, qui cōuenitur, eſt contumax ab ini-tio, aut preſtita cautione ante litem conteſt. ¶ In primo caſu quādo ab ipſo initio, ⁊ tunc natura primi decreti eſt, vt fiat de poſſeſſore petitor. l. ſi prius. de ope. no. nun. ⁊ dixi ſupra. For-ma ſecundi decreti eſt, vt intra certū tēpus ſtatuatur, vt agat, poſtea perpetuo nō audietur. l. diffamari. C. de inge. manumiſ. Quādoqꝫ eſt cōtumax poſt cautionē, ⁊ tūc primū decretū eſt, qd ſi intra annū non veniat, perdat cauſam omnino, ac ſi ꝑ diffi nitiuā ſnīam eſſet condēnatus. l. j. circa fi. C. de aſſer. tol. Quā-doqꝫ eſt cōtumax poſt litem cōteſt. ⁊ tenetur ſi ex actis profe-ratur diffinitiua: qd ſi non, tunc idem eſt, qd in contumace poſt

11 cautionē preſtitā, vt d. l. diui. de libe. cau. ¶ † Quid ſi ago pro iure incorporali, vt caueas, vel aliquid ꝓmittas, qualiter in-terponetur primum decretum? Dicas qd quandoqꝫ agitur iu re alicuius obligationis, quia deſcendit ex cōtractu, vel quaſi, ⁊ tunc dic ſecundum formam l. in omnibus. ſ. de iudi. ⁊ tunc in poſſeſſio. omnium bonorum. j. vt leg. nomi. caue. per totum. ⁊ l. creditore in poſſeſſionem. in princip. ex quib. cau. in poſ. eatur. Quandoqꝫ non petitur iure alicuius contractus, ⁊ tunc nun-quam ſit miſſio, niſi in poſſeſſionem eius rei, reſpectu cuius pe

12 titur cautio. l. pror. in prin. ⁊ ſ. j. de dā. infec. ¶ † Quero, qd in liberatione, coegi te vt faceres inſtrumentū, vis agere ad libe-rationem, qualiter fiat miſſio? Reſpon. tūc miſſio fieri non po-teſt: ſed te non comparente, iudex cognoſcet de cauſa, ⁊ illud re ſcindet, vt no. in auth. ſi omnes. C. ſi vt ſe ab her. abſt. Hoc dixi vobis ſ. de minor. l. in cauſe. ſ. cauſa. Et hoc etiam videt dice-re gl. ⁊ Canoniſt. extra de offi. iudi. c. fi. nec interponitur aliud ſecundum decretum, ⁊ pro hoc facit id, quod dixi ſ. per d. l. cuz vero. ſ. ſubuentū. ¶ Quero, qd ſi peto ab aliquo qualiter fiet miſſio. Et dic vt extra de eo qui mitti. in poſ. cauſa rei ſeruan. c. j. eo tit. li. vj. ¶ Ultimo eſſet querendū: q2 hic dicit, cauſa cogni ta, qualiter fiet? Et glo. dicit hic, quod ſummatim.

LEX XIX.

1 ☞ Culpa alterius ex ſociis quando preiudicat aliis.

SI de communi. Sententia lata contra vnū ex ſociis, nō preiudicat ceteris, ſi eius culpa acciderit. ſecus ſi do lo. h. d. ¶ Quero rationem huius l. Reſpon. in prio caſu ſi culpa vnius preiudicaret aliis ſociis, nō haberent alii ſo cii regreſſum ꝯ eum. Nam non tenetur adhibere aliā diligentiā in rebus communibus, ꝙ in propriis. l. heredes. ſ. nō tm̄. famil. erciſ. S3 qñ interceſſit dolus, ſocii habēt regreſſuz ꝯ eū, vt hic.

1 Ex hoc dico, † ꝙ ſi culpa eſſet talis, per quā teneret ſociis ꝙ tūc ſocii culpa ꝓiudicaret: q2 eſt eadē ratio ſicut in dolo: ꝙ ſi ꝑ actio nē q daret ꝯ ſociū colludētē ſociis, nō eēt ꝯſultū, tūc ſociis ñ ꝓ-iudicaret, ar. l. vl. de eo ꝑ quē factū erit. Ita itelligit hic gl. Op. ad ꝓmū dictū de l. loci corp⁹. ſ. ꝯpetit. ſ. ti. j. Sol. tres ſunt ca-ſus. Qñqꝫ vn⁹ ex ſociis ꝑdit rōnaliter, ⁊ loquūt ꝯria Qñqꝫ ꝑ dit culpa, qñqꝫ dolo, ⁊ d iſtis duob⁹ caſib. loquit iſta lex. Opp.

a nō debeat dari actio, ꝙ de dolo, ſed cōmuni diui. Dic, vt in gl.[a]

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Dic vt in glo. Vide Bar. ⁊ alios in l. ij. ſ. ex his. in fi.

de ver.oblig. LEX XX.

TEſtatrix. Qui legat rez videt velle vt ei cõcedatur ſeruitus p aliã rem propriam prout ipſe vtebatur.h.d. ¶ No.q nõ eſt ſeruitus cõſtituta ipſo iure. Ratio,q2 legata eſt tacite,nõ expreſſe,q̃d declara,vt dixi in l. binas.ſ.ď ſerui.vrb.pre. Opp. de l. Olympico de ſer.vrba.predio. Sol.gl.hic,dic vt ibi dixi.

1 ☞ Pactum factum a regentibus municipium,prodeſt ſingulis de vniuerſitate.

§. Plures. Prediũ vniuerſitatis põt ſeruire p̃diis ſingulorũ,ꝛ ius ſeruitutis trãſit cũ p̃dio dominãte,quocũqʒ titulo ꝯcedat, niſi ſpecialit̃ ſit exceptũ. h.d. Et iſte caſus eſt multũ cõis. Prĩo q̃ro vñ hoc colligit,q iſtud p̃diũ ẽptũ in cõi ſeruitute ſeruiat omnibꝰ aliis. Rñ.eo q in pacto fuit dictũ,q ius paſcẽdi hr̃et,nõ eñ pt intelligi de alio iure q̃ de iure ſeruitut. Sʒ ſʒ hoc† habes q pactũ factũ a municipibꝰ,hoc eſt,ab illis q regñt municipiũ,p̃deſt ſingulis de vniuerſitate. Ita itelligit gl.ſup v̾bo,plures ex municipibus. Et ex h̃ dico,q ſi ipſi municipes emiſſent ſimpl̃r paſcua,hoc nõ adiecto,q ius paſcẽdi haberẽt q tũc illd p̃diũ eẽt ꝓpriũ vniuerſitatis,nec ſeruiret ceteris. Op.p̃diũ ꝓpriũ nemini ſeruit,vt l.j. ſ.ti.j. So.h̃ p̃diũ erat vniuerſitatis,q ſeruit p̃diis ſingulorum. Iſta eſt bona ſolu. Alii dicũt q̃d hic nõ emerũt p̃diũ,ſʒ ius paſcendi in predio.huic repugnat tex qui dicit,ſaltem communẽ.

LEX XXI.

SI aqua aqua. Poteſt agi,vt aqua inueniat ꝛ inuenta ducatur.h.d.

Quemadmodum ſeruitus amittatur. Rub.vi.

LEX II.

QUiter. Propter vſum partis quo ad commoditatem tota ſeruitus retinetur.h.d.

LEX V.

SEruitutes ꝛ pſocium. Seruitꝰ retinetur per quemcunque retinentem nomine fundi.h.d.

LEX VI.

NAm ſatis eſt fundi. §. Si ego. Si vna eſt via,indiuiſibilis eſt,ꝛ ideo vel tota amittit,vel tota retinet. Sʒ ſi de vna fiãt due põt vna amitti,ꝛ alia retineri,ꝛ eõ.h.d.vſqʒ ad fi. Lego tibi p ptes,ꝛ prĩo ponit duas q̃ſtio. Scdo pſequit primã. Tertio ſcdam. Scda ibi,Celſus rñdit. Tertia ibi,ſʒ ſi is fundus.ꝛ iſta ſubdiuidit. Prĩo loquit,qñ ſeruitꝰ debeat p fundũ,p certũ,ꝛ limitatũ locũ. Scdo qñ debeat indeterminate p quãlibet partẽ fundi. Scda ibi ceterũ. Itẽ prima ſubdiuidit:q2 primo loquit,qñ ſeruitus amittatur tẽpore. Secũdo qualiter amittat pacto. Tertio qualiter amittat redemptione partis ſeruientis. Quarto declarat vnum dubiũ,qñ amittitur pacto. Scda ibi,pñt tñ. Tertia ibi.certe ſi is. Quarta ibi,nec video. Item prima ſubdiuiditur in duas.primo loquitur quãdo fundus diuiditur per longitudinem. Secundo quando per latitudinem. Secunda ibi,ſi vero. Iſtam materiam ſummauit glo.tua.

LEX VII.

a **SI ſic.** [a] Seruitus,q̃ nõ hʒ quotidianũ vſuz vtẽdi, amittit tẽpore [b] cõſtituto duplicato.
b h.d. ¶ No.illud q̃d no.in l.ſed ꝛ ſi lege.in prin.de pe.here.cñ iſta copula,ꝛ apponit. Op.gl.de aqua plu.arcẽ.l.ſi prius. Sol.vt in gl. Querit gl.vtrũ ad amittẽdã ſeruitutẽ requirat negligẽtia dñi predii dominãtis? Dic vt in gl.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Sic. Ad iſtũ tex.vide Bal.in l.qñ qʒ.C.de apo.pub.lib.x.ꝛ Bal.l.ede.C.loca.ꝛ l.certe.ſſ.q.eo.ti. Vide Alex.l.diuortio ſ.qui in anno.q eum legit cum ſ.donationes.ſſ.ſol.mat.

b ALEX. ¶ Amittitur tempore. De preſcriptione ſeruitutum. vide Inn.in de ora.qta.de preſcri.

LEX VIII.

a **SI ſtillicidii.** Qui pmittit edificari in loco ſeruiẽte,ius future amittit.

a **§. Is qui per [a] partez.** Per vſuz partis loci ſeruitutis ad partẽ loci dominãtis tota ſeruitus retinetur. h.d.cum l.ſeq.

ADDITIO.

a ¶ Is qui per. Pro concordia aduerte q ſpatio x.vel xx.an.tollitur actio perſonalis cõpetẽs pro ſeruitute reali,vel perſonali imponẽda nondum orta,Bart in l.corruptionem.C.de vſufru. Alex.alleg.in ſuis apoſt.in d.l.corruptionẽ.Bar.ſibi Iñ in hac l.ſi ſtillicidii ſ.is q per partẽ. Sol.nõ reperit,q Bar in hoc ſ. aliqd dicat p̃ter ſummariũ,ſʒ adhuc ibi loquit d ſeruitute impoſita,ꝛ orta:pʒ,dum dicit,p vſum partis loci,ꝛc. Preterea aliud eſt in nihilo habere,ſeu vti actiõe:quo caſu loquit [illegible] ma opi.aliud vti,p parte,quo caſu impedit preſcriptio in to[illegible]

LEX X.

a **SI cõmunem.** [a] In diuiduis retinet [illegible] per ſociũ,quod per ſe [illegible] poteſt.h.d.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si cõmunem. Vide Bar.poſt.gl.in l.i.C.in com[illegible] dẽqʒ cau.ꝛ Inn.in c.bone de poſtul. p̃la. ꝛ Bal.in l.ij.in[illegible] de ſer.ꝛ in l.i.c.ti.ꝛ tex.ꝛ gl. in l.ij.ſ.fi.de re.eor. Circa iſtã l.[illegible] late no.p Fely.in c.j.extra de p̃ſcri. Adde Iaſ.i l.ſi municipi[illegible] ver.no.tu diligenter.C.de colla.ꝛ vide plurima ſimilia q̃ [illegible] dunt per regulã huius legis,que ponit Fely.in c.j.de re[illegible]

§. Si is qui. Qui vtitur alio tẽpore,q̃ quo [illegible] bet ſeruitus,ſeruitutem nõ vtẽdo [illegible] tit.hoc dicit.

LEX XI.

SI is qui. Qui vtit ſeruitute plus [illegible] ſeruitutem retinet.h.d.

§. Heres. Reſoluto iure cõcedent[illegible] uit ius ſeruitut ꝯceſſe a[illegible]

LEX XII.

1 Seruitus retinetur per male fidei poſſeſſorem.

2 Male fidei poſſeſſor non acquirit ſeruitutem.

a **QUi fundum.** [a] Seruitus retinet [illegible] cũqʒ vtentẽ,ꝛ etiã [illegible]
b naturaliter currentẽ [b].h.d. ¶ † No.ex hac l.q [illegible]
1 le fidei poſ.retinet ſeruitus. Et eodẽ modo dico [illegible] ciuitas,vel caſtrum,q̃d habet merũ imperiũ,occuparetur [illegible]
2 ranno,qui vtitur iuriſdictione,illa iuriſdictio retinet.† S[illegible] per male fidei poſſeſ.poſſit ſeruitꝰ acquiri? Videt q nõ [illegible]
c C.de ſer.ſm vnam le. Et per hoc videt q ſi aliquod caſtrũ habens imperium occupetur ab aliquo tyrãno,q vtatur [illegible] rio,per hoc nõ p̃ſcribit. ¶ † Vltimo finis huius l.facit ad [illegible] ſtionem,qñ famulus cecidit de equo currente ad brauiũ,ꝛ [illegible] p ſe currit ad brauiũ. De quo dixi l.i.ſ.queſitũ.de aqua quoti.ꝛ eſti.vbi eſt iſte tex.

ADDITIO.

a POMA. ¶ Qui fundum. Vide Ro.conſi.ciij.

b ALEX. ¶ Currentẽ. Et ad intellectum huius tex.vide Bart.in l.cũ ſeruꝰ.in fi.de ver.obl.ꝛ vide q̃d no.Bar.in l.j.ſ.ſi tibi fundũ.de itinea.ctuqʒ priu.p Bar.i l.ſequi.ſ.ſi viã.ad fi.de vſucap.

c ALEX. ¶ Et p h̃ videt. Adde Bal.i l decernimꝰ.ď ſacroſan.ecc.

LEX XIII.

SI quis ex fundo. Medius locꝰ nõ ſeruiens,ſeruitutem interpellat,nõ extinguit,ꝛ ideo ante finitũ tempus preſcriptionis poteſt inſtaurari.h.d.

LEX XIIII.

a **SI locus.** [a] Si,fundo flumine occupato [illegible] ne,ſeruitus extinguatur,ſeruitus [illegible] ſtituitur.h.d.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si locꝰ. All.Bal.in l.p agrum,C.de ſer.ꝛ in l.pe.[illegible] cõd.inſer.

LEX XV.

SI cũ ſeruitus. Redẽptione vnius [illegible] fundis ſeruientibꝰ [illegible] extinguitur ſeruitus debita per alios.h.d.

LEX XVI.

a **AQuam.** [a] Si per eundem riuum aqua ad p[illegible] rapdia ducit,plures ſeruitutes [illegible] ꝛ poteſt vna admitti,altera remanẽte:ꝛ q̃d vnius p[illegible] alteri non accreſcit.h.d. Prime parti cõcordat [illegible] l.nõ ſatis.ſ.j. ¶ † In ſecunda parte no.q non eſt locus in [illegible] tutibus iuri accreſcendi,ſed iuri non decreſcendi.l.pro[illegible] com.predio.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Aquaz. Et aliter poteſt iſte tex.intelligi,vt p[illegible] in l. ſi mihi ꝛ Titio.de verb.oblig.

LEX XVII.

HAbeo. Qui perdit principale,perdit [illegible] hoc dicit.

LEX XVIII.

SI quis alia aqua. §. Tempus. Tempus negligentie authoris [illegible] negligentia ſucceſſoris.h.d.

§. Si cuz ius. Nõ preſcribitur libertas in [illegible] nis ſeruitutibus, niſi factuz [illegible] ni predii ſeruientis interuenerit.

LEX XIX.

1 ☞ Seruitute conſtituta inter viuos,non conſtituitur ius [illegible] niſi ſequuta quaſi traditione.

2 Seruitutis ius reale ex conceſſione facta in vltima volunt[illegible] acquiritur etiam ignoranti.

3 Cedens ceſſione facta non habet ius repudiandi.

Lega[illegible]